

[Gustav Pedersen.]

branche efter den anden; jeg har ikke hørt noget om, at detailhandlerne mener, at de kan undvære beskyttelse i dette forhold. Jeg erkender for mit eget vedkommende, at den beskyttelse, de har i kraft af næringsloven, efterhånden er blevet noget gennemhullet, men trods det har jeg aldrig hørt, at detailhandlerne ønskede at undvære den; tværtimod, når de diskuterer problemerne på deres møder, ønsker de en betydelig mere effektiv beskyttelse mod at blive ødelagt af kædehandlerne, som jo nærmest hører til grosserergruppen, end den, de har for øjeblikket. Derfor tror jeg ikke, man skal lægge sådan altfor store alliancemuligheder deri, at man i al almindelighed taler om, at man vil være fri for restriktionerne. Det har jo vist sig, at når industrien taler om at blive fri for restriktionerne, og når handelen taler om det, mener de noget helt forskelligt, og det vil jo blive lidt svært for dem, der taler om næringsfrihed i al almindelighed, at finde en sådan form, at de kan sige, at de i praktisk arbejde repræsenterer alle grupper på een gang.

Jeg skal så gøre et par bemærkninger til det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen vedrørende Sydslesvigsspørgsmålet. Jeg må formode, at det er sidste fase af den agitatorisk-politiske omtale af det sønderjyske spørgsmål, i hvert fald i denne omgang, og derfor kunne der være grund til at gøre lidt mere ud af det nu ved samlingens afslutning.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen gik ud fra den noteudveksling, der fandt sted i 1946, og det er jo også det rigtige udgangspunkt, for det var dér, den daværende regering, ministeriet Knud Kristensen, med det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen som deltager, udtrykkeligt slog fast, at den turde ikke betragte tilslutningen til de danske foreninger i Sydslesvig som udtryk for en så sikker danskhed, at man kunne bygge derpå. Havde man gjort det, havde der jo ikke været noget at tvivle om, så havde man sagt til den engelske regering, at man ønskede en folkeafstemning om grænseflytning, men man turde ikke sige god for, at alle de nyomvendte danskere virkelig var danske, og heri var vi fuldkommen enige med regeringens medlemmer og regeringspartiet. Vi følte os heller ikke sikre på det. Der er bare det ejendommelige ved det, at i den offentlige diskussion er usikkerheden hos os i dette forhold blevet betragtet som lunkenhed eller mangel på følelse overfor de danske i Sydslesvig, medens usikkerheden hos de andre er blevet betragtet som en naturlig ting.

Konsekvensen af, at intet ansvarligt parti her i rigsdagen turde være sikker på, at omvendelsen var varig, var den, som gav sig udslag i bemærkningen om, at Danmark som følge deraf ikke ville rejse statsretlige krav overfor Tyskland. Det står også fortsat fast. Og det er ikke en bemærkning, som man kunne aftvinge et rent regeringsparti, for hvis venstre ikke dengang havde ment det, måtte de jo have taget kampen, fordi det var så afgørende og så vigtigt og bandt så hårdt. Men når det står fast, at Danmark ikke kan rejse statsretlige krav overfor Tyskland, og når dette har fået tilslutning fra praktisk talt samtlige partier her i tinget, hvad bliver der så tilbage at bygge gyldne løfter på? Det, man gjorde til det store stridsspørgsmål, var jo i virkeligheden et løfte så vagt, at det ingenting indeholdt. Det var et løfte, der gik ud på adgang til en afstemning senere, og dette skulle indføres i selve traktaten. Man sagde ikke noget om, hvorvidt der var en sådan mulighed, og jeg tror, det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen vil erkende i dag, at en sådan mulighed ikke eksisterer. Man har givet dette løfte så vagt, som et løfte i et nationalt spørgsmål sjældent er blevet givet, og så står man altså overfor den vanskelige situation, at en del sydslesvigske repræsentanter føler, at de er blevet skuffet mere, end de mente de behøvede at regne med, og så giver man skuffelsen udtryk i et angreb på den nuværende regering i stedet for at tage konsekvensen af de standpunkter, man selv har taget i denne sag. Sådan er tilstanden jo i virkeligheden.

Man taler om en § 5 i forbindelse med Sydslesvig og vil altså drage en sammenligning med Nordslesvig, men jeg gør opmærksom på, at da § 5, som iøvrigt ikke blev afgørende, i hvert fald ikke for den endelige afslutning af dette kapitel i historien — det er muligt, at den har haft en vis moralsk værdi —, blev indført, var der ingen tvivl om, at flertallet af nordslesvigerne var danske. De havde været det gennem generationer, de vedblev at være det, og de har ikke koketteret med nogen anden nationalitet. Det var ganske simpelt en retfærdighedsparagraf, som intet havde med konjunkturer at gøre. Det var en retfærdighedshandling overfor folk, om hvis nationalitet der ingen tvivl var. Helt anderledes er det jo med Sydslesvig. Altså ikke engang de mest entusiastiske i denne sal har turdet påstå, at de regnede med, at der var dansk flertal i Sydslesvig. De har under hele perioden beholdt sig deres stilling til holdbarheden af denne danskhed, og derfor er det helt ved